

Aşağıdaki sorularımın Anayasanın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddesi gereğince
Dışişleri Bakanı Sayın Hakan FİDAN tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

....../....../.....

Adnan Şefik ÇIRKIN
Hatay Milletvekili

15-16 Haziran 2024 tarihlerinde İsviçre'de düzenlenen Ukrayna Barış Zirvesi'ne Türkiye'nin yanı sıra Fener Rum Patriği Bartholomeos katılmış ve "ekümenik" sıfatıyla zirve sonunda kabul edilen ve kamuoyuyla paylaşılan ortak bildiriye imza atmıştır.

Türkiye'nin temel hukuki dayanağını oluşturan 24 Temmuz 1923'te imzalanan Lozan Antlaşması'nda da Patrikhâne ile ilgili bir hükme yer verilmemiş olmakla birlikte; Patrikhanenin İstanbul'da kalması karşılığında mübadele dışı tutulan Rum cemaatinin dini bir kurumu olarak kalacağına, siyasi bir faaliyetinin bulunmayacağına ilişkin katılımcı ülke delegasyonlarının sözlerinin senet olarak kabul edildiği belirtilerek, Fener Rum Ortodoks Patrikhanesi ile ruhanî meclisinin yetki alanı İstanbul Başpiskoposluğu ile Bozcada ve Gökçeada bölgesi Rum cemaatinin dini ihtiyaçlarını karşılamakla sınırlı tutulmuştur.

Lozan Antlaşmasının müzakereleri sırasında durumu uzun süren tartışmalar sonunda belirginleşen Patrikhane Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu ile yeni bir statüye dönüştürülmüş bulunmaktadır. Bu durum çerçevesinde Patrikhane; Fatih Kaymakamlığına bağlı dini bir kuruluş olarak, Türkiye'deki Rum azınlığın bir kilisesi olarak sadece dini yetkileri haiz bir kilise niteliğinde Antlaşmanın "Azınlıkların Korunması" başlıklı çerçevesinde mütalaa edilmesi gereken dini bir kurum olarak tanımlanmıştır.

Bu doğrultuda;

- 1- Bakanlığınızca müteaddit defa yapılan açıklamalarda, Fener Rum Patrikhanesi'nin konumuna ilişkin devlet politikamızda herhangi bir değişiklik olmadığı belirtilmesine rağmen, bahse konu Patrikhanenin başı "Ekümenik Patrik" ünvanını kullanmaya neden devam etmektedir?
- 2- Fener Rum Ortodoks Patrikhanesi ve ruhani meclisinin yetki alanı İstanbul Başpiskoposluğu ile Bozcada ve Gökçeada bölgesi Rum cemaatinin dini ihtiyaçlarını karşılamakla sınırlı tutulmuş iken, Patrik Bartholomeos hangi yetkiye dayanarak uluslararası konferanslara "imzacı" olarak katılım sağlamaktadır?
- 3- Bartholomeos'un "hiçbir tüzel kişiliği olmaksızın" Dışişleri Bakanı Sayın Hakan Fidan'ın yanında "ekümenik" sıfatıyla gözlemci olarak katılması ve zirvenin sonuç bildirgesine imza atması ile ilgili olarak idari ve hukuki yollara başvurularak müeyyide uygulanması düşünülmekte midir?

- 4- 15-16 Haziran 2024 tarihlerinde düzenlenen Zirve sonunda kabul edilen ortak bildiride Türkiye ile birlikte "Ekümenik Patrik" imzasının yer alması Bakanlığınızca nasıl değerlendirilmektedir?
- 5- Vatikan'ın gözlemci olduğu bir toplantıda, Fener Rum Patriği nasıl imzacı taraf kimliği kazanmıştır?
- 6- Bakanlığınızca konu ile ilgili olarak yapılan açıklamada; "Zirve sonunda kabul edilen ve kamuoyuyla paylaşılan Ortak Bildiri'ye bilahare Fener Rum Patrikhanesi'nin isminin de imzacı olarak eklendiğine dair iddialarla ilgili olarak zirvenin organizatörleri İsviçre ve Ukrayna'dan izahat istenmiştir" bilgisi doğrultusunda, İsviçre ve Ukrayna ne cevap vermiştir? Neden bu iki ülkeye nota verilmemiştir?
- 7- Fener Rum Patriğinin Bakanlığınıza bilgi vermeden uluslararası bir toplantıya katılım yapabilmesi mümkün müdür? Bahsi geçen Patriğin İsviçre'deki toplantıya davet edildiğinden Bakanlığınızın bilgisi yok muydu?